

Gemensamt ägardirektiv för bolagen i Spinnerskankoncernen

1. Marks kommuns bolag och dess uppdrag

Marks kommun har fyra helägda bolag – Spinnerskan i Mark AB, Marks Bostads AB, Marks Fastighets AB och Marks Energi AB – vilka tillsammans bildar Spinnerskankoncernen. I koncernen ingår även det av Marks Bostads AB helägda bolaget Viskastrand AB

Detta ägardirektiv gäller för alla bolagen i Spinnerskankoncernen. Det finns dessutom ägardirektiv för varje enskilt bolag. Vid motstridighet mellan ägardirektiven gäller det bolagsspecifika ägardirektivet framför det gemensamma ägardirektivet för bolagen.

Marks kommuns syfte med ägandet av bolagen är att bolagen, tillsammans med kommunens övriga verksamheter, ska skapa nytta för kommunen och dess invånare samt för att förverkliga kommunala ändamål. Det kommunala ändamålet med respektive bolag framgår av respektive bolags bolagsordning och utvecklas i varje bolags specifika ägardirektiv.

Bolagen ska genom sitt arbete medverka till utvecklingen av Marks kommun och på sätt som stöder kommunens vision och vad fullmäktige har angett som strategiska områden och kommungemensamma mål, vilka gäller såväl för bolagen som för nämnderna i kommunen.

Kommunens samtliga verksamheter är viktiga för helheten och för att kunna uppnå kommunens vision. En helhetssyn och ett nyttoperspektiv för kommunen och dess invånare ska därför sätta sin prägel på bolagens verksamhet.

Bolagen ska i sin verksamhet ha hållbar utveckling som utgångspunkt och följa hållbarhetsprogrammet för Marks kommun.

Hållbar utveckling består av de tre dimensionerna miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Dokumenttyp Ägardirektiv	Fastställd av Kommunfullmäktige och bolagsstämorna	Beslutsdatum Kf 2025-03-20, § 31 Bolagsstämmor Spinnerskan i Mark AB 2025-06-05, § 11 Marks Bostads AB 2025-06-03, § 11 Marks Fastighets AB 2025-06-03, § 11 Marks Energi AB 2025-08-12, § 7 Viskastrand AB 2025-06-03, § 11	Giltig till Tills vidare, ses över vart fjärde år
Dokumentansvarig 1:e kommunjurist	Gäller för Bolagen i Spinnerskankoncernen, kommunstyrelsen och revisionen	Granskad/ reviderad	Diariennr. KS 2024-636

Bolagsverksamheten ska samordnas med kommunens övriga verksamheter när så är möjligt för mesta möjliga nytta för kommuninvånarna och även för näringslivet och andra verksamhetsutövare i kommunen. Kommunens nämnder och bolag ska i samråd söka lösningar som tillgodoser kommunens samlade intresse. Bolagen ska även samråda med andra myndigheter och organisationer som berörs av deras verksamhetsområden.

Bolagen ska följa utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden och till ägaren föreslå eller på eget initiativ vidta nödvändiga förändringar.

Bolagen ska bevaka vilka verksamheter som kan vara lämpliga att driva inom bolaget och till ägaren föreslå nödvändiga förändringar.

2. Formell styrning av bolagen

Bolagen styrs av aktiebolagslagen, kommunallagen och även annan författning. Utöver detta gäller detta ägardirektiv och det specifika ägardirektivet för respektive bolag. Bolagens verksamhet styrs även av bolagsordning och budget.

Styrdokument som beslutats av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, och som gäller generellt för kommunkoncernen, ska fastställas av bolagsstämman och tillämpas av bolagen. Detta gäller även andra beslut som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen fattar som gäller generellt för kommunkoncernen.

3. Gemensamma strukturer för ledning och styrning av Marks kommuns bolag

3.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Kommunfullmäktige har det yttersta ägaransvaret och beslutar bland annat vilka bolag som ska finnas, beslutar om bolagsordning och fastställer ändamålet med respektive bolags verksamhet, utser styrelse och lekmannarevisorer, beslutar om ägardirektiv, budget med mera.

Kommunfullmäktige ska av bolagen ges tillfälle att ta ställning innan bolagen fattar sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Om inte annat anges i respektive bolags särskilda ägardirektiv är exempelvis följande ärenden av större vikt:

- större strategiska investeringar,

- andra investeringar eller åtgärder som innebär ny inriktning eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde för bolaget och
- större förvärv eller större försäljning av fast egendom.

I ärenden där bolaget kan lida skada genom att avvakta kommunfullmäktiges beslut och där skadan inte inkräktar på det bundna egna kapitalet, har bolagsstyrelsen rätt att fatta beslut utan att höra kommunfullmäktige. I sådant fall ska beslutet i efterhand rapporteras till kommunfullmäktige.

3.2 Kommunstyrelsen

Bolagens verksamhet står under uppsikt av kommunstyrelsen enligt kommunallagen.

Kommunstyrelsen har rätt att få information om bolagens verksamheter i samma utsträckning som den ges information om nämndernas verksamhet.

Kommunstyrelsen har enligt 6 kap. 9 § kommunallagen att fatta årliga beslut för varje bolag om verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

3.3 Bolagsstämman

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i bolaget.

Kommunfullmäktige utser den person som ska företräda kommunen respektive moderbolaget Spinnerskan i Mark AB vid bolagsstämma i Spinnerskan i Mark AB respektive dotterbolagen.

Kommunfullmäktige beslutar om instruktion för ombudet.

3.4 Bolagsstyrelsen

Enligt aktiebolagslagen svarar ett aktiebolags styrelse för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets verksamhet. Styrelsen svarar också för att organisationen beträffande bokföringen och medelsförvaltningen även innefattar en tillfredsställande kontroll.

Bolagsstyrelsen arbetar i första hand med att fastställa strategier för bolagets verksamhet och att säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, organisation och verksamhetsstyrning som bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag och mål kan uppfyllas. Vidare ska bolagsstyrelsen följa upp verkställande direktörens-förvaltning av bolaget samt säkerställa att det finns en god och fungerande intern kontroll.

Bolagsstyrelsen ska ge skriftliga riktlinjer och anvisningar till verkställande direktören i form av instruktion för verkställande direktören. Styrelsen ska se till att instruktionen omprövas mot bakgrund av ändrade förhållanden och vunna erfarenheter.

Bolagsstyrelsen måste arbeta med flera olika tidshorisonter, både på lång och kort sikt.

Styrelsen i moderbolaget ska i sin ägarroll säkerställa samordning av koncernbolagens verksamhet.

3.5 Bolagsledningen

Verkställande direktören ska sköta den operativa verksamheten för respektive bolag, följa bolagsstyrelsens mål, riktlinjer och anvisningar som är utformade i form av instruktion för verkställande direktören. Dessutom ska verkställande direktören se till att överordnad styrnivå får den information och de fakta som krävs för att fatta välgrundade beslut.

3.6 Revisionen

Bolagens verksamhet granskas årligen, på kommunfullmäktiges uppdrag, dels av externa revisorer dels av lekmannarevisorer som utses av kommunfullmäktige.

Kommunens valda revisorer samordnar upphandlingen av revisions-tjänster. Registrerat revisionsbolag väljs sedan på bolagens årsstämmor efter instruktion från kommunfullmäktige.

Mot bakgrund av det kommunala syftet med bolagens verksamhet ska bolagets revisorer, utöver vad som följer av aktiebolagslagen, pröva om verksamheten bedrivits med den inriktning och omfattning som kommunfullmäktige beslutat i budgeten. Revisionsberättelsen ska innehålla uttalande om hur denna prövning utfallit.

3.7 Kommunstyrelsens förvaltning

Stödfunktioner inom kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för allt stöd till såväl kommunen som bolagen och ska användas av bolagen. För det fall bolaget träffar särskild överenskommelse med kommunen om att bolaget har eget stöd inom visst angivet område, då gäller det.

4. Arvoden

Arvoden och andra ersättningar till bolagsstyrelsens ledamöter och suppleanter ska ges enligt de bestämmelser som gäller för kommunens förtroendevalda. I syfte att kompensera för utebliven pensionsavsättning är dock arvodena höjda med samma procentsats

och enligt samma åldersgränser som för de förtroendevalda i kommunen avseende avgiftsbestämd ålderspension.

5. Personalpolitik och löner

Varje bolag ska föra en personalpolitik som sammanfaller med kommunens. Detta innebär att kommunens styrdokument avseende personalpolitik ska vara styrande inom hela kommunkoncernen.

Rekrytering och upphörande av anställning av verkställande direktör fastställs av respektive bolagsstyrelse efter samråd med kommunstyrelsens presidium genom HR. Samrådet ska innefatta såväl förslag på kandidat som lönenivå och övriga anställningsvillkor och förmåner tillsammans med villkor för anställningens upphörande.

Inför nyanställningar ska bolagen hos HR vid kommunstyrelsens förvaltning informera sig om lönenivåer för tjänster med jämförbara arbetsuppgifter.

Inför den årliga löneöversynen ska samråd ske med HR.

Syftet med samråden är att motverka löneglidning och löneskillnader för jämförbara arbetsuppgifter inom kommunkoncernen. Samrådet ska också innefatta en jämförelse av lönenivåer och redovisning av svårrekryterade yrken. Efter genomförd löneöversyn ska bolagen återrapportera resultatet av sin löneöversyn till HR.

6. Suppleanters inträde i styrelsen

För suppleanters inträde i styrelsen ska ordningen för ersättares inträde i kommunens nämnder tillämpas. Kommunfullmäktige beslutar om detta inför varje ny mandatperiod. Suppleanter har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsesammanträde även om denne inte ersätter ledamot. Suppleanter ska alltid underrättas om styrelsesammanträde.

7. Information och dialog

Bolagen och kommunen ska hålla varandra väl informerade om sina verksamheter. Detta sker genom att kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt följer upp bolagens verksamhet och har dialog med i första hand Spinnerskan i Mark AB.

Vid händelse som innebär större avvikelse mot beslutad budget ska dotterbolaget lägga fram detta för moderbolaget som i sin tur gör bedömningen av hur avvikelsen ska rapporteras till kommunen. Om

händelsen kräver beslut i dotterbolagets styrelse ska moderbolaget först ha getts möjlighet att ta ställning.

Kommunfullmäktige ska informeras om bolagens verksamhet efter det att bolagens årsredovisning färdigställts. Därutöver kan kommunfullmäktiges ordförande kalla styrelseordföranden för respektive bolag till kommunfullmäktiges sammanträde för att närvara och besvara frågor om bolagets verksamhet.

Bolagen ska till kommunen skicka protokoll från bolagsstämma och från styrelsesammanträde.

Bolagen ska medverka i den koncernredovisning som Spinnerskan-koncernen och kommunkoncernen är skyldig att upprätta och till kommunen lämna årsredovisning, delårsrapporter och budget på tider som kommunen bestämmer. Därutöver lämnas revisionsberättelser för bolagen till kommunfullmäktige.

8. Pantsättning/borgen

Bolagen får inte pantsätta aktier och inte lämna borgen utan kommunfullmäktiges godkännande.

9. Personuppgiftsansvar

Varje bolag är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen (2016/679).

10. Arkivansvar

Varje bolag ansvarar för det egna arkivet. Bolagen ska samråda med arkivmyndigheten inför sina gallringsbeslut. Vad kommunfullmäktige har beslutat om arkivvård för kommunen ska även gälla bolagen. Arkivmyndighetens tillsynsplikt omfattar även bolagen.
